මාසික විවරණිකාව

2009 සැප්තැම්බර්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විවරණිකාව

59 වැනි වෙළුම   09 වැනි කලාපය

2009 සැප්තැම්බර්

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ විවරණිකාව, මාණ්ඩලික සංස්කාරක කමිටුවක විධානයන් යටතේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මාසිකව නිකුත් කරනු ලැබේ.

නිල වාර්තා හා පෞද්ගලික නම්වලින් පළ කෙරෙන ලිපි හැර, මෙහි පළවී ඇති අනෙකුත් අර්ථකථනයන් සහ අදහස් සම්බන්ධයෙන් එම කමිටුව විසින් වගකීම දරනු ලැබේ. එසේ වුවද, මෙම අර්ථ කථනයන් සහ අදහස් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලයේ අදහස් ලෙස පිළිගත යුතු නොවේ.

හිමිකම් ඇසුරුණු බව දක්වා ඇති අවස්ථායන්හිදී හැර, මෙම විවරණිකාවෙහි පළවෙන ඕනෑම කරුණක් පූර්ව අනුමැතියක් නොලබා සම්පූර්ණයෙන් හෝ කොටස් වශයෙන් හෝ නැවත පළ කිරීමට හෝ පරිවර්තනය කිරීමට අවසර ඇත. එහෙත් එසේ නැවත පළ කිරීමේ දී හෝ පරිවර්තනය කිරීමේ දී එම කරුණු ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවෙන් සහ විවරණිකාවෙන් උපුටා ගත් බව සඳහන් කළ යුතුය.

ISSN 1391 - 3654

ප්‍රකාශය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ◆ විව

පටුන

පිටුව

පළමුවැනි කොටස	- මාසික සිදුවීම්	05
දෙවැනි කොටස	- පුවත්පත් නිවේදන, පුවත්පත් දැන්වීම් සහ දේශන - 2009 සැප්තැම්බර්	06

1. උද්ධමනය 2009 අගෝස්තු මාසයේ දී 0.9 දක්වා පහත වැටේ 06
2. මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය - 2009 සැප්තැම්බර් 07
3. ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය දළ නිල සංචිත මෙතෙක් පැවති ඉහළම අගය වන එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4 ඉක්මවා යයි 07
4. වසර 2 පරිණත කාලයකින් සමන්විත ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර වසර 3 පරිණත කාලයකින් යුතු 6 මාසික ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පන අනුපාතිකයක් සහ පාදකාංක 425 ක පොලී ආන්තිකයක් සහිතව නැවත නිකුත් කරයි 08
5. එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 500 ක වටිනාකමින් යුතු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව - 2009 08
6. 2009 ජූලි මාසයේ විදේශ වෙළෙඳාමේ ක්‍රියාකාරිත්වය 09
7. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළේ පොලී අනුපාතය තනි අංකයක් දක්වා පහත වැටේ 10
8. කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද.) 2007, 2008 සහ 2009 11

1 වන කොටස
මාසික සිදුවීම්
2009 සැප්තැම්බර්

ප්‍රංශ ජනරජයෙන් ලැබුණු ණය

2009 සැප්තැම්බර් මස 17 වන දින ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ප්‍රංශ ජනරජය අතර පහත පරිදි ගිවිසුම් දෙකක් අත්සන් කරන ලදී.

1. සුනාමියෙන් බලපෑමට ලක්වූ ප්‍රදේශ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ දුරස්ථ ප්‍රදේශවල පිහිටි රෝහල්හි ශල්‍යාගාරවල කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීම සහ ඔක්සිජන් සාන්ද්‍රකයන් සැපයීම සඳහා වැයවන පිරිවැය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා යුරෝ දශ ලක්ෂ 9.529 ක (ආසන්න වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,611 ක)ණය මුදලක් වෙන් කෙරුණි.

2. ශ්‍රී ලංකාවේ සෙලයින් නිෂ්පාදන කර්මාන්තශාලාවක් පිහිටුවීම සඳහා යුරෝ දශ ලක්ෂ 6.405 (ආසන්න වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 1,083) ක ණය මුදලක් සඳහා අත්සන් කරන ලදී.

වසර 5 ක සහන කාලයකට යටත්ව මෙම ණය මුදල් වසර 20කින් ගෙවා නිම කළ යුතු අතර සියයට 0.6 ක් වූ වාර්ෂික පොලී අනුපාතයක් ද මෙම එකිනෙක ණය මුදල සඳහා අදාළ වේ.

එක්සත් ජාතීන්ගේ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානයෙන් ලැබුණු ප්‍රදාන

ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය අතර ගිවිසුම් දෙකකට අත්සන් තබන ලදී. ඊට අදාළ තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

1. දකුණු පළාතේ මිරිදිය සම්පත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 0.375 ක් වූ (ආසන්න වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 43 ක්) ප්‍රදානයක් සඳහා 2009 සැප්තැම්බර් මස 29 වන දින ගිවිසුමකට අත්සන් කරන ලදී.

2. නැගෙනහිර ශ්‍රී ලංකාවේ වඩාත් අනතුරට භාජනය විය හැකි ගොවි පවුල්වල ආහාර ආරක්ෂණය හා පෝෂණ අවශ්‍යතාව ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා යුරෝ දශ ලක්ෂ 5.127 ක (ආසන්න වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 861 ක්) ප්‍රදානයක් සඳහා වූ ගිවිසුමකට 2009 සැප්තැම්බර් මස 29 වන දින අත්සන් කරන ලදී.

කෘෂිකර්මාන්ත සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර අරමුදලෙන් ලැබුණු ප්‍රදාන

ශ්‍රී ලංකා රජය සහ කෘෂිකර්මාන්ත සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර අරමුදල අතර ගිවිසුම් 2කට 2009 සැප්තැම්බර් මස 10 වන දින අත්සන් කරන ලදී. එවා පිළිවෙලින් එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 6.920 ක් (ආසන් වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 794 ක්) හා එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 0.975 ක් (ආසන්න වශයෙන් රුපියල් දශ ලක්ෂ 112 ක්) වූ අතර එම ප්‍රදාන පශ්චාත් සුනාමි සම්පත් කළමනාකරණය හා වෙරළාරක්ෂක වැඩසටහන මූල්‍යනය කිරීම සඳහා යොදාගැනීමට නියමිත වේ.

II වන කොටස
පුවත්පත් නිවේදන
2009 සැප්තැම්බර්

1. උද්ධමනය 2009 අගෝස්තු මාසයේ දී 0.9 දක්වා පහත වැටේ

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගණනය කරන ලද කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකයෙහි (කො.පා.මි.ද.) (2002 100) ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මත පදනම්ව මනින ලබන උද්ධමන අනුපාතය, 2009 ජූලි මාසයේ දී පැවති සියයට 1.1 සිට 2009 අගෝස්තු මාසය වන විට සියයට 0.9 දක්වා පහත වැටිණි. වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමන අනුපාතය ද 2008 නොවැම්බර් මාසයේ සිට ආරම්භව අඩු වෙමින්, ජූලි මාසයේ පැවති සියයට 10.4 හා සසඳන විට සියයට 8.5ක තනි අංකයක අගයක් වාර්තා කළේය. එය 2006 වසරින් පසු වාර්තා වූ අඩුම වාර්ෂික සාමාන්‍ය උද්ධමන අනුපාතය බව සනිටුහන් කළ යුතු වේ.

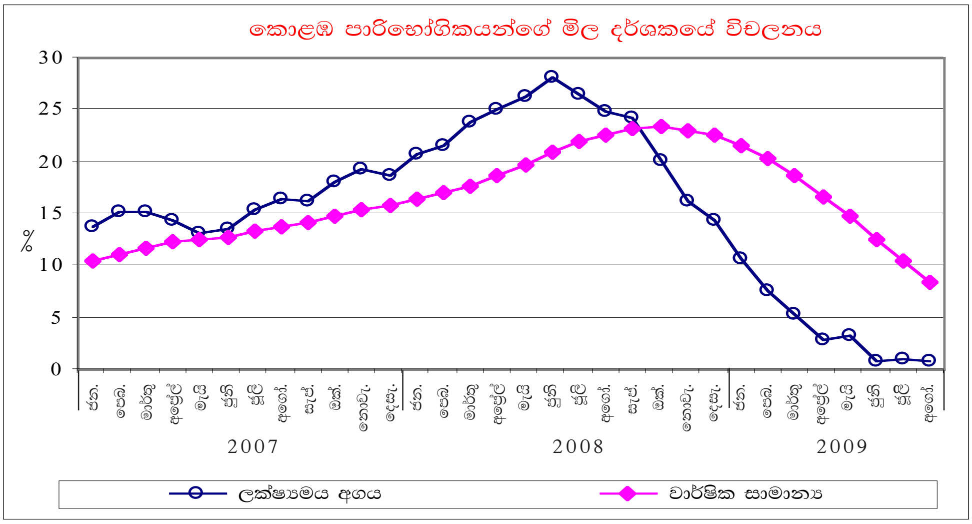

2009 ජූලි මාසයේ දී 208.7 ක් වූ කො.පා.මි. ද අගෝස්තු මාසයේ දී 208.1 දක්වා අඩු වෙමින්, පූර්ව මාසයට වඩා සියයට 0.3ක සුළු පහළ වැටීමක් පෙන්නුම් කෙරිණි. මිල දර්ශකයේ මාසික අඩු වීම කෙරෙහි ආහාර හා මධ්‍යසාර නොවන පාන වර්ග අයත් උප කාණ්ඩයේ මිල පහළ වැටීම ප්‍රධාන වශයෙන් දායක විය. අනෙකුත් සියලු උප කාණ්ඩවල මාසික මිල ඉහළ යෑමක් දක්නට ලැබුණ අතර, මේ අතුරින් අධ්‍යාපනය, ප්‍රවාහනය, රෙදිපිළි හා පාවහන් සහ නිවාස, ජලය, විදුලිය, ගෑස් හා අනෙකුත් ඉන්ධන විශේෂ වේ.

ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත මූලික උද්ධමන අනුපාතය 2009 ජූලි මස පැවති සියයට 6.0 සමග සසඳන විට අගෝස්තු මාසයේ දී සියයට 6.4 ක් දක්වා ඉහළ නැගුණ අතර, වාර්ෂික සාමාන්‍ය මූලික උද්ධමන අනුපාතය පූර්ව මාසයේ පැවති සියයට 14.2 හි සිට තව දුරටත් අඩු වෙමින් සියයට 13.2 දක්වා පහත වැටිණි.

2. මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය - 2009 සැප්තැම්බර්

මුදල් මණ්ඩලය 2009 සැප්තැම්බර් මස 11 දින පැවති රැස්වීමේ දී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිපත්තිමය පොලී අනුපාතික එදින අවසානයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි පදනම් අංක 50 කින් අඩු කිරීමට තීරණය කර ඇත. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමිල දී ගැනුම් අනුපාතිකය සියයට 8.00 දක්වා ද ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය සියයට 10.50 දක්වා ද අඩු කර ඇත.

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයෙහි (පාදක වර්ෂය 2002) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන උද්ධමනය පසුගිය මාස තුන තුළ සියයට එකකට ආසන්න මට්ටමක පැවතිණි. ඉදිරි මාස කිහිපය තුළ උද්ධමනය ක්‍රමයෙන් සුළු වශයෙන් ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, වසරේ ඉදිරි කාලය තුළ එය තනි අගයක පවතිනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන උද්ධමනය 2010 අගවන විට ද අඩු තනි අගයක් ගනු ඇතැයි නවතම පුරෝකථන මගින් පෙන්නුම් කෙරේ.

පසුගිය මාස කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය සඳහා වන අපේක්ෂාවන් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය වී ඇත. ගෝලීය ආර්ථිකයෙහි ඇති වූ පසුබෑසීම මේ වන විට අවසන් වී ඇති බව බොහෝදෙනා විශ්වාස කරන අතර, මේ හේතුවෙන් දේශීය ආර්ථික කටයුතු වර්ධනය සඳහා ඇති ඉඩ ප්‍රස්ථා තවදුරටත් පුළුල් වී ඇත. උද්ධමනයෙහි ඇති වූ ශීඝ්‍ර පහත වැටීම, උද්ධමනය සඳහා වන හිතකර පෙරදැක්ම හා ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදය හමුවේ දේශීය ආර්ථික කටයුතු සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටීම පාදක කර ගනිමින් දේශීය ආර්ථික කටයුතු යළි නඟා සිටුවීමේ අදහසින් වසරේ පළමු මාස කිහිපය තුළ මහ බැංකුව විසින් සිය මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය අවස්ථා කිහිපයක දී ලිහිල් කරන ලදී. මහ බැංකුව විසින් සිදු කරන ලද මෙම මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම තුළින් ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතිකවල පහත වැටීමට අනුරූපී පහත බෑසමක් කෙටිකාලීන පොලී අනුපාතිකවල දක්නට ලැබුණ ද, සමස්තයක් වශයෙන් ණය පොලී අනුපාතිකවල සතුටුදායක අඩුවීමක් දක්නට නොලැබුණි. පෞද්ගලික අංශය වෙත ලැබෙන ණය ප්‍රවාහවල ඉහළ යාමක් ද අපේක්ෂිත පරිදි සිදු වී නොමැත. අද දින මහ බැංකුව විසින් තම ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහත හෙළීමට ගන්නා ලද තීරණය, වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික තවදුරටත් පහත යාමට හා එමගින් පෞද්ගලික අංශයට ලැබෙන ණය ප්‍රසාරණය වීමට ඇති අවශ්‍යතාව පිළිබිඹු කෙරෙනු ඇත.

මීළඟට නියමිත මුදල් ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය 2009 ඔක්තෝබර් මස 12 වැනි දින නිකුත් කිරීමට නියමිතය.

3. ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය දළ නිල සංචිත මෙතෙක් පැවැති ඉහළම අගය වන එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4 ඉක්මවා යයි

ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය දළ නිල සංචිතවල වටිනාකම 2009 සැප්තැම්බර් මස 10 වැනි දින දී එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4 ඉක්මවා යන ලදී. මෙම දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය මාස 4.4 ක ආනයන ආවරණය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වන අතර, මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්තා වූ ඉහළම දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය වේ.

විදේශීය ආයෝජකයින්ගේ විශ්වාසය යළි පිබිදීම තුළින් විදේශ විනිමය ගලාඒම් වැඩි වීමෙන් ඉදිරි මාස කිහිපය තුළ දී ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශීය සංචිත තවදුරටත් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

4. වසර 2 පරිණත කාලයකින් සමන්විත ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර වසර 3 පරිණත කාලයකින් යුතු 6 මාසික ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පන අනුපාතිකයක් සහ පාදකාංක 425 ක පොලී ආන්තිකයක් සහිතව නැවත නිකුත් කරයි.

ශ්‍රී ලංකා රජය වෙනුවෙන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් සැලසුම් ලද ආයෝජකයින් සඳහා හය මාසික ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතය සමග තරගකාරී ලංසු තැබීම් තුලින් තීරණය වූ ආන්තික පොලී අනුපාතිකයන් යටතේ දායකත්වය සැපයීම පිණිස ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මෙම නිකුතුව 2009 සැප්තැම්බර් 09 වැනි දින ආරම්භ කළ අතර 2009 සැප්තැම්බර් මස 14 වන දින අවසන් කරන ලදී. නිකුත් කළ ප්‍රමාණය මෙන් 1.3 ක ගුණයක් වූ අධි දායකත්වයක් දක්වමින් දේශීය හා විදේශීය වාණිජ බැංකුවලින් එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 63 ක වටිනාකමක් සහිත ලංසු ලැබී තිබිණි. මෙම ලංසු අතරින් එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 41 ක ප්‍රමාණයක් හය මසක ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකය සහ වෙළෙඳපොළ මගින් තීරණය වූ පොලී අනුපාතිකයක් වූ පාදකාංක 425 ක (බර තැබූ සාමාන්‍ය ආන්තිකයක)යටතේ පිළිගැනීමට රජය තීරණය කරන ලදී. අද දින එක්සත් ජනපද ඩොලර් සඳහා වන හය මාසික ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකය සියයට 0.6775 ක් වේ. මෙම වසර තුළ මාර්තු, ජූනි සහ අගෝස්තු මාසවල දී කල් පිරුණ වසර දෙකක පරිණත කාලයක් සහිත බැඳුම්කරවල පොලී ආන්තිකය පිළිවෙළින් පාදකාංක 540, පාදකාංක 497 සහ පාදකාංක 450 ක් විය.

මෙම ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර නිකුතුව 2009 වර්ෂය සඳහා පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කරන ලද වාර්ෂික ණය ගැනුම් සීමාව තුළ පවතින අතර, මෙම නව බැඳුම්කර නිකුතුවෙන් ලබාගත් අරමුදල් එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 35 ක් වන වසර 2 ක පරිණත කාලයකින් සමන්විත ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර පියවීම් සඳහා භාවිතා කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර පිවසන් කර භාරදීමෙන් පසුව එය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය ණය අධිකාරී වෙත ලියාපදිංචි කිරීමෙන් පැවරීම සිදු කළ හැකිය. සැලසුම් ලත් ආයෝජකයින්ට ද්විතීයික වෙළෙඳපොළෙහි ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් පත් කරන ලද බලයලත් නියෝජිතයින්ගෙන් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර මිල දී ගත හැකිය.

5. එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 500 ක වටිනාකමින් යුතු ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව - 2009

ශ්‍රී ලංකා රජය වෙනුවෙන්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව 2009 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 500 ක වටිනාකමින් යුත් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරයක් නිකුත් කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් නියම කළමනාකරුවන්/ගනුදෙනු පවත්වා ගන්නන් (Lead Managers/Book runners)ලෙස කටයුතු කිරීම සඳහා සිය යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලෙස තෝරාගත් ප්‍රමුඛ පෙළේ ජාත්‍යන්තර බැංකු සහ ආයෝජන ආයතනවලට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් ඇරයුම් කරන ලදී.

එයට ප්‍රතිචාර වශයෙන්, එවැනි බැංකු සහ ආයෝජන ආයතන හතක් ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම පිළිබඳ සිය යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී. 2009 සැප්තැම්බර් මස මැද භාගයට පෙර නියම කළමනාකරුවන්/ගනුදෙනු පවත්වා ගන්නන් පත් කිරීම පිණිස මෙම යෝජනා සියල්ල ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සහ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් පිරිසකගෙන් සමන්විත හැසිරවීම් කමිටුවක්/තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවක් විසින් ඇගයීමට ලක් කෙරෙමින් පවතී.

6. 2009 ජූලි මාසයේ විදේශ වෙළෙඳාමේ ක්‍රියාකාරිත්වය

පෙර වර්ෂයේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදයට සාපේක්ෂව, 2009 ජූලි මාසයේ දී වෙළෙඳ ශේෂය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 260 දක්වා සියයට 37.3 කින් හත්වන වතාවටත් අඛණ්ඩව අඩු වූ අතර මේ සඳහා මූලික වූයේ වෙළෙඳ පරිමාවේ අඩුවීමයි. 2008 වසරේ පළමු මාස හත තුළ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 3,531 ක් වූ සමුච්චිත වෙළෙඳ හිඟය, 2009 වසරේ අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය තුළ දී එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,512 ක් දක්වා සියයට 57.2 කින් පහත වැටුණි. මෙම කාලය තුළ දී විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,884 දක්වා සියයට 6.5 කින් වර්ධනය විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, පළමු මාස හත තුළ දී වාර්තා වූ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ, වෙළෙඳ හිඟයට වඩා එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 372 ක (සියයට 25 ක් පමණ) අතිරික්තයක් පෙන්නුම් කර ඇත.

2009 ජූලි මාසය තුළ දී අපනයන ආදායම, වසරේ පළමු මාස හත තුළ වාර්තාගත ඉහළම අගය වූ එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 652 ක් දක්වා ළඟා විය. කෙසේ වුවත්, මාසයක් තුළ ඉහළම අපනයන ආදායම වාර්තා කළ 2008 ජූලි මාසය සමඟ සැසඳීමේ දී එය සියයට 23.1 ක පහත වැටීමකි. මෙම පහත වැටීමට සියයට 71.7 ක ඉහළම දායකත්වයක් කාර්මික අපනයනයන්ගෙන් ද, සියයට 28.2 දායකත්වයක් කෘෂිකාර්මික අපනයනයන්ගෙන් ද ලැබුණි. සියලුම කෘෂිකාර්මික උප අංශයන්ගේ පහත වැටීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, 2009 ජූලි මාසයේ දී කෘෂිකාර්මික අපනයන සියයට 26.4 කින් පහත වැටුණි. තේ අපනයන ආදායම සියයට 21.9 දක්වා අඩු වීමට මූලික වූයේ අපනයනය කළ තේ ප්‍රමාණය සියයට 21.2 කින් අඩුවීමයි. මිල පහළ මට්ටමක පැවතීම හේතුවෙන් රබර්, පොල් හා අනෙකුත් කෘෂි අපනයන ආදායම අඩු විය. මේ අතර, රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්, රබර් නිෂ්පාදිත, යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ හා අනෙකුත් කාර්මික අපනයනවලට පැවති ඉල්ලුමේ අඩුවීම, 2009 ජූලි මාසයේ දී කාර්මික අපනයන සියයට 22.4 කින් පහත වැටීමට ප්‍රධාන හේතුව විය. මුළු අපනයන ආදායම පහත වැටීමට සියයට 34.6 ක දායකත්වයක් සපයමින් රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් අපනයන ආදායම සියයට 18.4 කින් පහත වැටුණු අතර, රබර් නිෂ්පාදිත සියයට 41.0 කින් පහත වැටුණි. මේ අතර, පෙර වර්ෂයේ අනුරූප කාල පරිච්ඡේදය සමඟ සසඳන විට 2009 ජූලි මාසයේ දී ආහාර, පාන සහ දුම්කොළ අපනයන අංශය සියයට 1.6 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළ අතර, එයට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ මත්ස්‍ය නිෂ්පාදිත අපනයනවල සැලකිය යුතු වර්ධනයක් සිදු වීමයි. 2008 අනුරූප කාලය සමඟ සැසඳීමේ දී 2009 පළමු මාස හත තුළ දී සමුච්චිත අපනයන ආදායම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 3,841 දක්වා සියයට 18.9 කින් පහත වැටුණි. කෙසේ වුවත්, 2009 අප්‍රේල් මාසයේ සිට රබර් මූලික කරගත් නිෂ්පාදිත, සත්ව ආහාර සහ ඛනිජමය අපනයන වැනි විවිධ අපනයන අංශ යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ ලකුණු දක්නට ඇත.

ඉල්ලුම අඩුවීම හේතුවෙන් 2009 ජූලි මාසයේ දී, ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 912 දක්වා සියයට 27.8 කින් පහත වැටුණි. තිරිඟු, මෝටර් රථ සහ මෝටර් බයිසිකල් ආනයන සඳහා වියදමේ සැලකිය යුතු අඩුවීම හේතුවෙන් පාරිභෝගික භාණ්ඩ ආනයන එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 172 දක්වා සියයට 24.6 කින් පහත වැටුණි. 2009 ජූලි මාසයේ දී විදුලි උපකරණ ආනයන වියදම ද අඩු විය. කෙසේ වුවද, ඉහළ මිල ගණන් සහ ආනයන ප්‍රමාණ ඉහළයෑම නිසා සීනි ආනයනය සඳහා වියදම සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි විය. ප්‍රධාන වශයෙන් පොහොර සහ ඛනිජ තෙල් ආනයන මත දරන ලද වියදම අඩුවීම හේතුවෙන් අන්තර් භාණ්ඩ ආනයනය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 526 දක්වා සියයට 29.6 කින් පහත වැටුණි. 2008 ජූලි මාසයේ දී එ.ජ.ඩොලර් 134.34 වූ බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය ආනයනික මිල 2009 ජූලි මාසයේ දී එ.ජ.ඩොලර් 68.29 දක්වා සියයට 49.2 කින් අඩු විය. ආනයන පරිමාවේ පහත වැටීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පොහොර සඳහා යන වියදම සැලකිය යුතු ලෙස පහත වැටුණි. සියලුම උප අංශයන්ගේ පහත වැටීම් පෙන්නුම් කරමින් 2009 ජූලි මාසයේ දී, ආයෝජන භාණ්ඩ සඳහා වියදම ද එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 205 දක්වා සියයට 24.3 කින් පහත වැටුණි. 2008 අනුරූප කාලපරිච්ඡේදය සමඟ සැසඳීමේ දී 2009 පළමු මාස හත තුළ දී සමුච්චිත ආනයන වියදම එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 5,353 දක්වා සියයට 35.3 කින් පහත වැටුණි.

2009 ජූලි මස අග වන විට, දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමයේ (ACU) අරමුදල් සහිතව සහ රහිතව පිළිවෙළින් එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 2,278.1 සහ 2,189.3 ක් ලෙස වාර්තා විය. පසුගිය මාස 12 තුළ දී වූ සාමාන්‍ය ආනයනයන්ට අනුව (මසකට එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 924) මෙම සංචිතවල වටිනාකම් පිළිවෙළින් මාස 2.5 ක සහ 2.4 ක ආනයන මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වේ.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් සම්පස්ථ ණය පහසුකම අනුමත කිරීම සහ දශක තුනක් තිස්සේ පැවති යුද්ධමය වාතාවරණය අවසන් වීමත් සමඟ ඇති වූ සුභවාදී දැක්ම විදේශ විනිමය ගලාඒම කෙරෙහි යහපත් ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත. 2009 මැයි මාසයේ මැද භාගයේ සිට 2009 සැප්තැම්බර් 11 වැනි දින වන විට භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ බැඳුම්කර මත වූ ශුද්ධ විදේශ ආයෝජන ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,214 ක් විය. මේ අතරම, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව දේශීය විදේශ විනිමය වෙළෙඳපොළෙන් අතිරික්ත විදේශ විනිමය අවශෝෂණය කර ගනිමින් තම නිල සංචිත වඩාත් යහපත්

මට්ටමක් කරා වර්ධනය කිරීමේ ක්‍රියාදාමයේ යෙදී සිටී. මේ අනුව, 2009 මාර්තු මස අවසානයේ සිට 2009 සැප්තැම්බර් මස 09 දක්වා එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 1,955.9 ක් වෙළෙඳපොළෙන් අවශෝෂණය කර ගන්නා ලදී. තවද, 2009 අගෝස්තු 28 සහ 2009 සැප්තැම්බර් 09 වන දිනයන්හි ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් අනුමත කරන ලද "සාමාන්‍ය සහ විශේෂ වෙන්කිරීම්" තුළින් ලැබුණු වි.ගැ.හි දශ ලක්ෂ 324.6 (එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ 508 ක් පමණ) හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සතු විදේශ සංචිත සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. ඒ අනුව 2009 සැප්තැම්බර් 10 වන විට, ආසියානු නිශ්කාෂණ සංගමයේ (ACU) අරමුදල් රහිතව දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4 ඉක්මවා ඇති බව ඇස්තමේන්තු කර ඇත.

මෙම කාලපරිච්ඡේදයේ දී විදේශ වෙළෙඳාමේ ක්‍රියාකාරිත්වය පහත සඳහන් සංඛ්‍යා සටහනින් තවදුරටත් පෙන්වා ඇත.

විදේශ වෙළෙඳාමෙහි ක්‍රියාකාරිත්වය - 2009 ජූලි සහ 2009 ජනවාරි - ජූලි

කාණ්ඩය	2008 ජූලි එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	2009 ජූලි එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	ජූලි වර්ධනය %	2008 ජන: සිට ජූලි එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	2009 ජන: සිට ජූලි එ.ජ.ඩොලර් දශ ලක්ෂ	ජනවාරි සිට ජූලි වර්ධනය %
අපනයන	**848.6**	**652.2**	**-23.1**	**4,736.7**	**3,840.9**	**-18.9**
කෘෂිකාර්මික	209.6	154.3	-26.4	1,099.6	882.5	-19.7
මෙයින් තේ	143.7	112.2	-21.9	767.9	617.3	-19.6
කාර්මික	627.0	486.3	-22.4	3,559.8	2,908.7	-18.3
මෙයින් රෙදිපිළි හා ඇඟළුම්	369.2	301.3	-18.4	1,972.2	1,838.3	-6.8
ඛනිජ ද්‍රව්‍ය	11.9	11.7	-2.1	77.4	49.7	-35.8
ආනයන	**1,263.4**	**912.3**	**-27.8**	**8,267.9**	**5,352.7**	**-35.3**
පාරිභෝගික භාණ්ඩ	228.1	172.0	-24.6	1,590.7	1,085.7	-31.8
අන්තර් භාණ්ඩ	747.4	526.5	-29.6	4,854.3	2,912.0	-40.0
මෙයින් ඛනිජ තෙල්	265.1	198.1	-25.3	2,090.0	1,067.3	-48.9
ආයෝජන භාණ්ඩ	271.0	205.1	-24.3	1,759.4	1,286.0	-26.9
වෙළෙඳ ශේෂය	**-414.8**	**-260.0**	**-37.3**	**-3,531.2**	**-1,511.8**	**-57.2**
විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ	**264.3**	**297.3**	**-12.5**	**1,769.3**	**1,883.6**	**6.5**

මූලය :- ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
ශ්‍රී ලංකා රේගු දෙපාර්තමේන්තුව

7. භාණ්ඩාගාර බිල්පත් වෙළෙඳපොළේ පොලී අනුපාතය නව අංකයක් දක්වා පහත වැටේ

2009 සැප්තැම්බර් මස 23 වැනි දින පැවති භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රාථමික වෙන්දේසියේ දී මාස තුනකින් කල් පිරෙන භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ ඵලදායිතා අනුපාතය 2005 නොවැම්බර් මාසයෙන් පසුව පළමු වතාවට සියයට 9.70 ක් වූ නව අංකයක් දක්වා පහත වැටිණි.

පොලී අනුපාතිකයේ මෙම පහත බැසීමත් සමග, 2009 වසර තුළ දී භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සඳහා වූ ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළේ ඵලදා අනුපාත පදනම් අංක 763-795 අතර ප්‍රමාණයකින් පහළ ගියේය. භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර සඳහා පැවති ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළේ ඵලදා අනුපාතයන් ද එම ප්‍රවණතාවයට අනුව පදනම් අංක 956 ක් දක්වා පහත වැටිණි. ඵලදා අනුපාතිකයන්ගේ මෙම පහත බැසීමේ ප්‍රවණතාවය, කල් පිරීමේ කාලය වසර දහය දක්වා වූ සෑම රජයේ සුරැකුම්පත් වර්ගයක් සම්බන්ධයෙන්ම දැකිය හැකි වේ. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීම සහ විදේශ ආයෝජකයන් විශාල ලෙස රජයේ සුරැකුම්පත්වල ආයෝජනය කිරීමට ඉදිරිපත් වීම ඵලදා අනුපාතිකයන්ගේ මෙම පහත බැසීමට හේතු වී ඇත.

මෙම ප්‍රවණතාවයන්ට සමගාමීව වාණිජ බැංකුවල පොලී අනුපාත ඇතුළු ආර්ථිකයේ සමස්ත පොලී අනුපාත ව්‍යුහයම පහත වැටෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

8. කොළඹ පාරිභෝගිකයන්ගේ මිල දර්ශකය (කො.පා.මි.ද.)

2007, 2008 සහ 2009

(2002 = 100)

මාසය	දර්ශකය			මාසික වෙනස්වීම %			ලක්ෂ්‍යමය වෙනස්වීම %			වාර්ෂික සාමාන්‍ය වෙනස්වීම %		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009	2007	2008	2009
ජනවාරි	151.8	183.5	203.1	1.3	3.0	-0.3	13.7	20.8	10.7	10.6	16.4	21.6
පෙබරවාරි	155.2	188.6	202.9	2.2	2.8	-0.1	15.2	21.6	7.6	11.1	17.0	20.3
මාර්තු	155.0	191.9	202.0	-0.1	1.7	-0.4	15.1	23.8	5.3	11.7	17.7	18.6
අප්‍රේල්	156.3	195.4	201.0	0.8	1.8	-0.5	14.3	25.0	2.9	12.3	18.7	16.7
මැයි	157.3	198.5	205.1	0.6	1.6	2.0	13.2	26.2	3.3	12.6	19.8	14.7
ජුනි	160.6	205.9	207.8	2.1	3.7	1.3	13.5	28.2	0.9	12.8	21.0	12.5
ජූලි	163.1	206.4	208.7	1.6	0.2	0.4	15.4	26.6	1.1	13.3	21.9	10.4
අගෝස්තු	165.2	206.3	208.1	1.3	0.0	-0.3	16.5	24.9	0.9	13.8	22.6	8.5
සැප්තැම්බර්	166.7	207.2	208.6	0.9	0.4	0.2	16.1	24.3	0.7	14.2	23.2	6.6
ඔක්තෝබර්	171.8	206.6		3.0	-0.3		18.2	20.2		14.8	23.4	
නොවැම්බර්	176.4	205.2		2.7	-0.7		19.3	16.3		15.4	23.0	
දෙසැම්බර්	178.1	203.7		1.0	-0.7		18.8	14.4		15.8	22.6	

මූලය : ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව